

kalkfattig Jord vil kvittere med 4—5 Tdr. Korn eller Korns Værdi aarlig.

Oprettelsen af dette Kalkselskab er altsaa en udmærket Foranstaltning, men dette udmærkede Selskab har i sit Arbejde mødt Vanskeligheder, som det burde være forskaanet for. Saaledes ved jeg for at nævne et Eksempel, at en Lødsejer i Sommer forbød Entreprenøren at føre Spor ind over Marken til Anlæg af en Aflæsningsplads. Han standsede Arbejdet i flere Uger; omsider tog Landbrugsministeriet Affære, men meget af den kostbare Sommertid var gaaet tabt. Saaledes som Loven nu er, kan en Lødsejer, der er uvillig stemt overfor Andelsselskabet, standse Virksomheden for lange Tider, indtil de mange Formaliteter bringes i Orden. Og hvis man spørger, hvorfor disse mange Formaliteter ikke er bragte i Orden, førend Virksomheden begyndes, er Grunden dertil ganske simpelt den, at det er saare vanskeligt at bestemme paa Forhaand, om et Mergelspor skal gaa paa den ene eller den anden Side af et Dige eller en Grøft; det er noget, som først endeligt kan bestemmes, naar Linien i Praksis fastsættes. Dertil kommer, at mange Landmænd ikke kan bestemme sig til at tage Kalk, før Sporet er kommet lige nær ved deres Mark. Først da bestemmer de sig, og en Tilgang af Kalkforbrugere kan nødvendig gøre, at Linien forrykkes.

I den gældende Lov er Aflæsningspladser ikke udtrykkelig nævnte, og der kan rejses Tvivl om og er rejst Tvivl om, hvorvidt disse indbefattes i Ordene: Arealer til midlertidigt Brug ved Anlæg og Drift. Jeg ved et Tilfælde, hvor det Kalkselskab, jeg har omtalt, skønt det tilbød en særdeles rundelig Erstatning, ikke kunde erhverve en Aflæsningsplads, som var absolut nødvendig af Hensyn til Terrænforholdene, og Følgen blev, at ikke faa Medlemmer af Selskabet maatte undvære den Kalk, som de havde et berettiget Krav paa. Antagelig vil saadanne Kalamiteter være afhjulpne ved Lovforslaget § 5, hvori det hedder: „Saafremt det for Opfyldelsen af Andelsselskabets Formaal viser sig nødvendigt, at der erhverves Aflæsningsplads til Mergel (Gødningkalk) paa Andenmands Ejendom (jfr. § 1), skal i Mangel af mindelig Overenskomst mellem Andelsselskabet og Lødsejerne Spor- og Erstatningsudvalgets Kendelse om Nødvendigheden af Erhvervelsen søges, og Udvalget vil have at drage Omsorg for, at Retten til Aflæsningspladsen ikke overdrages Andelsselskabet for længere Tid

end højest nødvendigt. Den kan ingen Sinde udstrækkes til at gælde for mere end 5 Aar.“

Dette Spor- og Erstatningsudvalg udnævnes, som det ofte er blevet sagt, af Landbrugsministeren efter Indstilling af Det danske Hedeselskab og De danske Mergelbaner, og det kan tiltrædes af 2 af Kommunalbestyrelsen udnævnte uvildige, stedkendte Mænd, der ikke maa være Medlemmer af det paagældende Andelsselskab. Forslaget om et saadant Spor- og Erstatningsudvalg synes mig en meget heldig Idé, og i det hele taget kan jeg tiltræde Lovforslaget, der dog efter min Opfattelse lider af en enkelt, ikke uvæsentlig Mangel.

Jeg savner nemlig en Bestemmelse om, hvorledes man skal gaa frem, dersom Amsraadet eller en Baneledelse nægter Adgang over eller under Veje og Baner. Det kan vel tænkes, at en Privatbaneledelse af Konkurrencehensyn ønsker at hindre en Mergelbanes Fremgang, ligesom det vel ogsaa kan tænkes, at et Amsraad stiller sig uvilligt. Nu staar der i § 2, 2det Stykke, at saafremt Anlægene skal føres over Amsveje eller Jernbaner, skal Erklæring ligeledes medfølge fra henholdsvis Amsraadet og den paagældende Baneledelse om, at Retten til Overføring (Underføring) er erhvervet. Men hvis nu det paagældende Amsraad eller den paagældende Baneledelse nægter at udfærdige denne Erklæring, vilde det saa ikke i et sligt Tilfælde være naturligt, at man gav Landbrugsministeren Bemyndigelse til at afgøre Spørgsmaalet, hvis f. Eks. $\frac{2}{3}$ af de interesserede Kommuner bifaldt Mergelbanens Plan? Man kunde ganske vist ogsaa gaa den Vej, at Sagen skulde forelægges for Rigsdagen, hvis en af de i § 2 nævnte Myndigheder hindrer Færdslsen. Jeg tillader mig at spørge den højtærede Landbrugsminister, hvorledes han ser paa dette Spørgsmaal. Jeg mener, at det bør undersøges i et Udvalg, og derfor ønsker jeg ligesom det ærede Medlem fra Holstebro (Mølgaard-Nielsen) en Udvalgsbehandling, der imidlertid bør være lige saa kort som velvillig.

Formanden: Folketingsmanden for Ringkøbing Amts 5te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Westergaard: Jeg skal ikke udtale mig om selve Forslaget, idet jeg i enhver Henseende kan slutte mig til de Udtalelser, der er fremsatte af mit Partis Ordfører.